

Кримський державний аграрний університет

Коба Катерина Євстафіївна

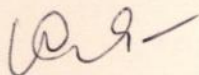
УДК-338.24

**УПРАВЛІННЯ ОБЛІКОВОЮ СЛУЖБОЮ
(НА ПРИКЛАДІ КСГП ЯКИМІВСЬКОГО І
МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНІВ,
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Спеціальність : 08. 06. 02 - Підприємництво, менеджмент, маркетинг.

Автореферат

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Сімферополь – 1997

00751341 (L)

Дисертація є рукописом.

Робота виконана на кафедрі агробізнесу і ЗЕД Кримського державного аграрного університету.

Науковий керівник – член-кореспондент Кримської АН,
професор Зінов'єв Ф. В.

Офіційні опоненти – доктор економічних наук,
професор Єфремов А. В.
кандидат економічних наук,
професор Рашковський І. Ф.

Провідна організація : Кримський факультет Київського національного економічного університету. Захист дисертації відбудеться

“19” серпня 1997р. в _____ годин на засіданні спеціалізованої вченої Ради К 52. 805. 01 при Кримському державному аграрному університеті в аудиторії 501 першого навчального корпусу за адресою 333030 Сімферополь - 30, Навчальне містечко КДАУ.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Кримського державного аграрного університету.

Автореферат розісланий “17” серпня 1997г.

Вчений секретар
спеціалізованої Вченої Ради,
доцент :

В. В. Чепурко

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

1.1. Актуальність теми. Реформування сільського господарства країни не супроводжується стабілізацією виробництва. Сільськогосподарські підприємства фактично втратили державну підтримку. Економічні умови не стабілізують діяльність сільськогосподарських товаровиробників. Загострилася проблема неплатежів. Оподаткування не стимулює товаровиробників. Поширилася сфера діяльності тіньової економіки.

Перехід до ринкових відносин, перетворення державної системи управління в систему самостійного господарювання трансформування форм власності вимагає розробки нових форм і методів управління підприємствами, їх підрозділами, службами. Зростають вимоги до системи обліку, яка є основою інформаційної системи. В сучасних умовах вона повинна бути якісною і ефективною, задовольняти потреби власника. Інформація повинна містити достатню кількість показників і при цьому задовольняти максимальне число її користувачів.

Щоб упорядкувати потоки вхідної і вихідної інформації відповідно до потреб системи управління і власника, необхідні істотні зміни в методиці ведення обліку. Крім того, розвиток економіки України припускає необхідність залучення іноземних інвестицій, що вимагає переходу на міжнародні стандарти у галузі обліку і статистики.

Ці зміни не можуть відбутися без перетворень в діяльності облікової служби і зміни функціональної ролі її керівників. Сучасні керівники облікової служби займаються не тільки фіксуванням господарських операцій, але і функціями управління: плануванням, контролем, розробкою і підготовкою економічних рішень по поліпшенню діяльності підприємства.

Розгляду обліку, як функції управління, його удосконаленню на сучасному етапі приділена увага в роботах таких відомих українських вчених, як : Я. Н. Баренгольц, Г. Г. Кірейцев, Ю. Я. Литвина, Л. Н. Мороз, Н. Ф. Огійчук, В. Н. Пархоменко, В. В. Сопко та інших. У них підкреслена необхідність кардинальної перебудови всієї системи обліку як сфери управлінської діяльності.

Але наукова проробка управлінських аспектів в обліку для нових умов господарювання залишається недостатньою. Утворився розрив між рівнем розробки принципів та механізмів управління і практикою ринкових відносин. Це ускладнює практичну роботу в галузі обліку. Теоретична і практична необхідність ліквідації зазначеного розриву і визначає актуальність дослідження теорії і практики функціонування облікових

служб в колективних сільськогосподарських підприємствах (КСГП).

1.2. Зв'язок дисертаційної роботи з планом наукових досліджень. Тема дослідження входить в план НДР по темі "Система ведення сільського господарства" Кримського державного аграрного університету.

1.3. Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є обґрунтування пропозицій по удосконаленню змісту і механізмів управління обліковою службою в колективних сільськогосподарських підприємствах на сучасному етапі. Відповідно до цієї мети в процесі дослідження розглядаються наступні завдання :

- обґрунтувати склад і трудомісткість функцій обліково-економічної служби КСГП;
- оцінити сучасний організаційно-економічний стан управління службою обліку КСГП;
- визначити критерії ефективності механізмів управління обліковою службою КСГП;
- намітити напрямки удосконалення управління обліковою службою КСГП.

1.4. Предмет і об'єкт дослідження. Предметом дослідження виступають управлінські відносини і механізми управління ними на сучасному етапі, а у якості об'єкту дослідження взяті механізми управління обліковою службою в КСГП південних районів Запорізької області.

1.5. Методології і методика дослідження. Основою дослідження є діалектичний метод пізнання і системний підхід до вивчення економічних процесів, роботи вітчизняних і зарубіжних учених у галузі менеджменту і обліку.

Протягом дослідження використовувалися такі методи економічних досліджень, як: монографічний, експериментальний, розрахунково-конструктивний, експертних оцінок, соціологічного опитування і самофотографування робочого часу головних бухгалтерів КСГП. Період проведення досліджень охоплює 1991-1996г.

1.6. Наукова новизна результатів дослідження, практична цінність одержаних результатів. Результати дослідження, одержані особисто автором, полягають в наступному :

- запропоновані методичні підходи до оцінки фінансового і управлінського обліку;
- ідентифікована система органів і механізмів управління обліковим процесом;

- оцінена трудомісткість облікової діяльності КСГП в нових умовах господарювання;
- модифіковані поняття : потенціал підприємства, облікової служби, керівника та ефективності використання цих потенціалів;
- систематизовані функції і зміст праці головного бухгалтера КСГП;
- обґрунтовані напрями удосконалення роботи облікової служби і оцінки ефективності її діяльності в нових умовах господарювання.

Практична цінність дослідження міститься в обґрунтуванні конкретних напрямків і пріоритетів в удосконаленні управління обліковою службою, з метою стабілізації роботи колективних сільськогосподарських підприємств, а також запропонованих методах оптимізації обліку в умовах переходу до ринку. Пропозиції по утворенню єдиної обліково-економічної служби і трансформації функцій її керівника передані для реалізації в КСГП "Колос" Мелітопольського району, Запорізької області.

1.7. Особистий внесок пошукувача і апробація результатів дослідження.

Ряд положень дисертаційної роботи пошукувача викладений в публікаціях з іншими співавторами. Особисто автором запропонована методика розрахунку рівня якості облікового процесу в КСГП, методика оцінки потенціалу облікової служби та її керівника, а також дана класифікація потреб і можливостей їх задоволення фахівцями КСГП. Крім того запропоновані методи законного зниження податкових платежів. Основні положення дисертаційної роботи доповідалися і обговорювалися на наукових конференціях професорсько-викладацького складу Кримського державного аграрного університету (1996р.), Української сільськогосподарської академії (1995р.), Сімферопольського державного університету (1995 р.), Таврійської державної агротехнічної академії (1996 р.).

Розроблені автором методичні рекомендації використовуються в Таврійській державній агротехнічній академії в ході занять зі студентами.

1.8. По темі дисертації опубліковано 7 друкованих робіт загальним обсягом 2,1 друкованих аркуша (в тому числі 4 статті в журналах, 2 - в збірниках і 1 брошура).

1.9. Обсяг і структура роботи. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій та списку літератури (123 джерела). Робота викладена на 147 сторінках машинописного тексту і містить 24 таблиці та 12 малюнків.

II. ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

В першому розділі “Основи управління обліковим процесом на сучасному етапі” розкрита суттєвість трансформації облікової діяльності в сучасній практиці. Запропоновані методичні підходи до оцінки фінансового і управлінського обліку, ідентифікована система органів і механізмів управління обліковим процесом підприємства, проаналізована нормативно-законодавча база, система обліку, що застосовується при механізації облікових робіт і інші елементи потенціалу облікової служби.

У другому розділі “Практика діяльності облікової служби в КСПП” розглянуті зміни, які відбулися в обсязі і змісті інформації, з якою працює облікова служба. Модифіковане поняття потенціалу підприємства та його облікової служби, керівника та ефективності їх використання. Визначений зміст праці бухгалтера і критерії оцінки якості обліку.

В третьому розділі “Перспективи удосконалення управління обліковою службою підприємства” розглянуті перспективи удосконалення діяльності облікової служби в колективних сільськогосподарських підприємствах, дана методика розробки графіку документообороту. На прикладі типового КСПП дана методика визначення облікових функцій та їх трудомісткості, з метою удосконалення управління обліковою службою. Запропоновано об'єднати бухгалтерію і плановий відділ в єдину обліково-економічну службу підприємства.

III. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ І ВИСНОВКИ ПО ДИСЕРТАЦІЙНІЙ РОБОТІ:

3.1. Узагальнено зарубіжний і вітчизняний досвід в сфері обліку. На погляд вітчизняних і зарубіжних вчених наукові дослідження, спрямовані на поглиблене вивчення поставленої проблеми, підтверджують те, що: менеджмент в сфері обліку - це сукупність функцій і засобів використання потенціалу облікової служби.

Запропоновані методичні підходи до оцінки управлінського і фінансового обліку (табл. 1). Характерними ознаками встановлено, що спільним між фінансовим і управлінським обліком є використання даних обліку, які призначені для прийняття рішень, як управлінських, так і пов'язаних із опрацюванням стратегії підприємства на ринку. Основною різницею між фінансовим і управлінським обліком є склад користувачів інформації.

Характеристика управлінського і фінансового обліку.

Характерні ознаки	Фінансовий облік	Управлінський облік
Користувачі інформації	Зовнішні для підприємства користувачі	Менеджери підприємства
Мета обліку	Складання фінансових звітів, документів, для користувачів за межами підприємства.	Допомога адміністрації в управлінні підприємством.
Обовязковість обліку	Необхідність по законодавству	На погляд адміністрації підприємства
Об'єкт обліку	Підприємство в цілому	Різноманітніші структурні підрозділи підприємства (центри відповідальності)
Становлення до принципів обліку (основні положення)	Обовязкове дотримання принципів бухгалтерського обліку, в т.ч. принципу "подвійного запису"	Загальноприйнятих норм нема. Використовуються всі методи які дають потрібний результат.
Відбиття інформації (вимірники)	Грошове відбиття	Грошові чи натуральні одиниці вимірювання.
Становлення до часу звершення господарських операцій	Історичність	Як точні історичні дані, так і плани, прогнози, оцінки на майбутнє.
Періодичність складання звітності	Місячна, квартальна та річна звітність	В залежності від задач обліку може бути на наступний день або терміново.
Термін здачі звітності	Через декілька неділь після закінчення звітного періоду	Одразу після закінчення звітного періоду.
Відповідальність за дійсність ведення обліку	Керівник, головний бухгалтер підприємства	Не обовязково повинні відповідати загальноприйнятим принципам обліку і не призначені для широкій громадськості.
Використання даних обліку	Використовується для прийняття рішень як управлінських, так і зв'язаних з розробкою стратегії підприємства на ринку	
Структура знань	Включає чотири основні модулі: аудит, господарське право, облікова теорія, облікова практика.	Знання у сфері бюджетного планування, управлінських аспектів обліку, затрат, диференційованому обліку і т.д.

Загальнодержавне управління обліком забезпечує доцільну його організацію і методологію, єдність методики побудови обліку в різноманітних галузях народного господарства.

Методи прямої і непрямої дії на обліковий процес наведені на мал. 1.

Мал.1. Система управління обліковим процесом.

3.2. Запропонована методика оцінки потенціалу підприємства, облікової служби КСГП та її керівника. На погляд автора, відсутнє чітке визначення поняття “кадровий потенціал облікової служби” і “потенціал її керівника”. Щоб ліквідувати цей недолік, автор пропонує і обґрунтовує суттєвість цих понять.

Потенціал облікових служб охоплює: рівень кваліфікації облікового персоналу, його озброєність засобами оргтехніки, забезпеченість приміщеннями, формами обліку і звітності (див. табл. 2).

Таблиця 2.

Потенціал облікової служби середнього сільськогосподарського підприємства Якимівського і Мелітопольського районів, Запорізької обл.

Назва показників	Облікові служби КСГП					
	Якимівського району			Мелітопольського району		
	1994 р.	1995 р.	1996 р.	1994 р.	1995 р.	1996 р.
Кількість робітників, чол.	8	7	7	8	8	7
Середній вік робітників, рік.	42	39	40	39	34	35
Середній стаж роботи, рік.	20	17	19	18	16	16
Освітній рівень, кл.	13,1	12,6	11,8	14,1	13,2	12,1
Озброєність засобами оргтехніки, дол. США	48	69	69	138	151	153
Рівень механізації обліку %	35	42	42	58	62	62
Рівень централізації обліку	100	100	100	100	100	100
Робоча площа на одного робітника, м ²	4,2	4,6	4,7	4,7	4,9	5,3
Забезпеченість інструктивними матеріалами %	85	87	79	88	90	92
Забезпеченість бланками документів і облікових реєстрів, %	72	65	52	75	70	62

Як бачимо, деякі переваги має потенціал облікових служб сільськогосподарських підприємств Мелітопольського району. Освітній рівень робітників бухгалтерії достатньо високий – 12,1 класу в 1996 році, хоч у порівнянні з 1994р. він знизився. Зараз з 7 робітників обліку 2 мають вищу освіту (30 %), 2 – середню спеціальну – (22,6%). При середньому стажу роботи 16 років, 17 % робітників мають стаж роботи більше 20 років, 8% робітників мають стаж роботи до 5 років.

3.3. Розглянуті зміни обсягу і змісту інформації, з якою має справу облікова служба КСГП.

Перехід до ринкової економіки закономірно вимагає значних перетворень у системі управління обліковою діяльністю, здатною подати своєчасну і достовірну інформацію.

Обсяг інформації, яка обробляється обліковою службою КСГП за останні роки суттєво зріс, у тому числі за рахунок того, що нормативні акти часто суперечать один одному. Робітники облікової служби часто не встигають осмислити і застосувати в роботі зміни законодавчо-інформаційних матеріалів по оподаткуванню.

Значно зросла трудомісткість (табл. 3) вивчення законодавчо-нормативних документів, методики і практики оподаткування (їх питома вага зросла з 10 % до 29 %).

Таблиця 3.

Обсяг інформації по обліковій службі в типовому КСГП.

Вид інформації	В показниках, тис. од.		В %	
	1990 р.	1996 р.	1990 р.	1996 р.
Законодавчо-нормативні матеріали	279,0	1006,9	5	14
Технологічний облік	1171,8	1366,5	21	19
Статистична звітність	669,6	287,7	12	4
Внутрішній і зовнішній аудит	1004,4	719,2	18	10
Оподаткування	279,0	1078,8	5	15
Фінансова	1116,0	431,5	20	6
Збут, постачання	279,0	935,0	5	13
Адміністративна	55,8	215,8	1	3
Передовий досвід	446,4	143,8	8	2
Інша недокументована (усна, візуальна)	279	1006,8	5	14
ВСЬОГО	5580,0	7192,0	100	100

Збільшилася питома вага розрахункових взаємовідносин з постачальниками і споживачами, з 5 % в 1990р. до 13 % в 1996р. Частіше проводиться перевірка взаєморозрахунків, особливо по дебіторській заборгованості, так як своєчасні розрахунки з споживачами із-за їх низької платіжеспроможності відсутні (молоко-завод, м'ясокомбінат та ін.).

Скоротилася статистична звітність, фінансова інформація, менш став вивчатися передовий досвід, на 1/3 скоротився обсяг внутрішнього і зовнішнього аудиту.

Трудомісткість роботи облікової служби виросла за рахунок обробки недокументованої інформації. Загальний обсяг інформації виріс в 1,3 рази.

3.4. Запропонована і опробувана методика вивчення і оцінки функцій і змісту праці головного бухгалтера КСГП.

Аналіз використання робочого часу головного бухгалтера КСГП "Колос" (табл.4) дозволяє визначити, що по періодах року тривалість робочого дня коливається від 492 хв. до 550 хв. У весняно-літній період основний робочий час, за винятком втрат і непритаманних функцій, складає 432 хв. (88 % від загальної тривалості робочого дня), а в осінньо-зимовий період - 490 хв. (89 %). Тривалість і

інтенсивність робочого часу в осінньо-зимовий період декілька вище.

Таблиця 4.

**Зміст трудового процесу голосного бухгалтера КСГП "Колос",
Мелітопольського району, Запорізької області, 1996р.**

Назва показників	Весняно-літній період		Осінньо-зимовий період	
	хв.	%	хв.	%
1. Організація облікової роботи	16	3,3	12	2,2
2. Безпосередньо облікова робота	18	3,7	28	5,1
3. Контроль стану обліку	24	4,9	15	2,7
4. Вивчення нормативних документів та кореспонденції	15	3,0	10	1,8
5. Аналіз господарської діяльності	21	4,3	50	9,1
6. Оформлення результатів інвентаризації і документальних ревізій	17	3,5	45	8,2
7. Забезпечення утримання шпотної, фінансової та касової дисципліни	17	3,5	8	1,5
8. Складання звітності	43	8,7	92	16,7
9. Методична допомога робітникам облікової служби	14	2,9	10	1,8
10. Прийом відвідувачів	10	2,0	15	2,7
11. Вивчення передового досвіду	12	2,4	6	1,1
12. Складання, перевірка і засвідчення документів	26	5,3	19	3,4
13. Виробничі наради	45	9,1	60	10,9
14. Внутрішньогосподарські переміщення	34	6,9	20	3,6
15. Поїздки за межі господарства	120	24,4	100	18,2
16. Непритаманні функції	45	9,1	40	7,4
17. Втрати робочого часу	15	3,0	20	3,6
ВСЬОГО	492	100	550	100

Незважаючи на велику тривалість робочого дня в осінньо-зимовий період, робота головного бухгалтера організована раціонально. Найбільша питома вага в структурі робочого часу приходить на виконання безпосередньо професійно-посадових функцій. Проте, необхідно визначити, як негативний чинник: високий рівень втрат і непритаманних функцій понад 11 % в середньому.

Питома вага витрат по видах робіт відрізняється незначно, винятки складають такі з них, як: складання звітності (8,7 % і 16,7 % відповідно), виробничі наради, переміщення (31,3 % і 21,8 %), хоч останні ефективно сполучаються з роботою головного бухгалтера в кабінеті.

У цілях подальшої раціоналізації праці пропонується більше часу приділяти обліково-аналітичній роботі, вивченню нормативних документів, наданню методичної допомоги робітникам облікової служби, скорочуванню часу на

виконання непритаманних функцій.

Управління обліковою службою в сільськогосподарських підприємствах передбачає, в першу чергу, критичний аналіз існуючого рівня організації праці бухгалтерів з метою його удосконалення. Для його оцінки застосовується спеціальний узагальнюючий показник, який включає сукупність окремих коефіцієнтів, що характеризують організаційні, технічні, санітарно-гігієнічні, психологічні і інші умови праці.

Найбільш важливим є коефіцієнт використання робочого часу (табл. 5).

Таблиця 5.

Рівень організації праці в обліковій службі в сільськогосподарських підприємствах Якимівського і Мелітопольського районів, Запорізької області, 1996 р.

Найменування коефіцієнтів	КСГП "Колос" Мелітопольського району	КСГП ім. Калініна Якимівського району
Використання робочого часу	0,83	0,71
Підготовка кадрів	0,78	0,59
Регламентация праці	0,84	0,63
Завантаження облікових робітників	0,82	0,71
Плановості і якості робіт	0,88	0,72
Організації робочих місць	0,77	0,58
Санітарно-гігієнічних умов	0,67	0,61
Психологічного клімату	0,85	0,76
Застосування засобів оргтехніки	0,74	0,31
Стабільності кадрів	0,91	0,67
Стану трудової дисципліни	0,89	0,73
Виконання обов'язків	0,81	0,72
Рівень організації облікової роботи	0,82	0,77

Із-за недостатньої інтенсивності робочого часу бухгалтерів цей коефіцієнт склав відповідно 0,83 і 0,71. Не менш важлива ступінь регламентації праці робітників обліку. Цей коефіцієнт характеризується наявністю і додержанням посадових інструкцій. Коефіцієнти склали відповідно 0,84 і 0,63. Високий рівень планування і якості облікових робіт в КСГП "Колос" (0,88), а також стабільності кадрів і стану трудової дисципліни (відповідно 0,91 і 0,67), що значно перевищує показники КСГП ім. Калініна.

Аналіз показав, що рівень організації праці головних бухгалтерів КСГП складає 0,77 - 0,82, що свідчить про істотні втрати робочого часу та виконанні непритаманних обов'язків.

Для оцінки потенціалу головного бухгалтера запропонована методика його визначення. Основними складовими елементами є такі критерії: знання і досвід,

мислення, прийняття рішень, відповідальність, інформаційні зв'язки і контакти, фахові характеристики. Кожний критерій характеризується якість суб'єкту, що вивчається. При оцінці потенціалу головного бухгалтера КСПП "Колос" одинадцять з тридцяти ознак були віднесені до вищого рівня. В підсумку 785 із 1000 можливих балів, що свідчить про достатньо високий потенціал особистості головного бухгалтера господарства, що досліджується.

Високий потенціал ефективно відбивається на діяльності служби, на якості обліку.

3.5. Запропонована методика оцінки якості облікового процесу.

Показники якості обліку можна визначити по ряду ознак: змісту, повноті визначення, оцінці додержання і якості складових процесу, що досліджується, призначенню і засобу висловів.

Виходячи з методологічних принципів оцінки якості обліку, треба визначити, що по зазначеним узагальненим об'єктам бухгалтерського обліку рівень, що регламентувався, не досягнутий (табл. 6).

Таблиця 6.

Якість облікового процесу в сільськогосподарських підприємствах Якимівського і Мелітопольського районів, Запорізької обл.

Підсистеми облікового процесу	Рівень якості		
	регламентованих	Фактичний, 1996р.	
		КСПП "Колос", Мелітопольського району	КСПП ім. Калініна, Якимівського району
Основні засоби	1	0,91	0,75
Оборотні засоби	1	0,85	0,76
Виробничі втрати і капітальні вкладення	1	0,83	0,81
Розрахунки	1	0,88	0,63
Реалізація і фінансові результати	1	0,91	0,83
Фонди і фінансування	1	0,92	0,85
Рівень якості облікового процесу	1	0,88	0,77

3.6. Намічені методичні підходи до оцінки діяльності головного бухгалтера по виконуваним функціям. Крім режимів праці, засобів облікової роботи істотним є оцінка виконання функцій головним бухгалтером, включаючи комплекс показників (табл.7).

Оцінка діяльності головних бухгалтерів Якимівського і Мелітопольського районів, Запорізької області в 1996

Найменування показників	КСГП "Колос", Мелітопольського району	КСГП ім. Калініна, Якимівського району
Звернулося по питанням оплати праці, чол.	12	30
Виявлено за результатами інвентаризації нестач, грн.	11970	5270
Непродуктивні витрати (пені, штрафи), грн.	-	610
Витрати від використання засобів, вилучених з обороту у вигляді дебіторської заборгованості, грн.	77300	131200
Сумма кредиторської заборгованості, грн.	336910	1116000
Питома вага податків у вартості товарної продукції, %	7,9	16,5
Рівень якості облікового процесу	0,88	0,72

У КСГП "Колос" більше часу приділяється запобіганню розкрадань, краще забезпечується збереження майна. Практично щомісяця проводиться часткова, а в кінці року повна інвентаризація, за результатами яких виявлені недостачі на суму 11970 грн. У КСГП ім. Калініна ці факти замовчуються, створюється видимість благополуччя.

Своєчасно проводиться перевірка взаєморозрахунків (дебіторської і кредиторської заборгованості), що сприяє залученню додаткових грошових засобів в обіг і позитивно впливає на фінансовий стан підприємства. Незважаючи на те, що товарної продукції в КСГП "Колос" отримано менше, ніж в КСГП ім. Калініна, питома вага податків в ній в два рази нижча за рахунок високого професіоналізму головного бухгалтера, що застосовує законні засоби зниження оподаткування.

В цілому діяльність головного бухгалтера КСГП "Колос" і очолюваної ним облікової служби відрізняється більш високою організацією, ефективністю і результативністю.

3.7. Намічені перспективи удосконалення облікової служби КСГП.

Аналіз стану управління обліковою службою в КСГП південних районів Запорізької області дав можливість автору намітити заходи по удосконаленню інформаційної і документаційної бази обліку. Розроблений графік документного обороту, основне завдання якого скоротити шляхи проходження документів і створити систему взаємної відповідальності виконавця по всьому ланцюжку проходження документів.

Автором запропонована методика визначення трудомісткості облікових функцій з метою удосконалення управління обліковою службою.

Як видно (табл. 8) найбільш напруженим є осінньо-зимовий період часу (інвентаризації, річна звітність, період планування).

Таблиця 8.

Розподіл робочого часу головним бухгалтером в типовому КСП в 1996 р.

Зміст робіт, що виконуються	Тривалість на протязі місяця, хв.			
	січень	квітень	ліпень	жовтень
Узгодження питань фінансового і виробничого характеру з керівником підприємства	421	419	837	841
Час у дорозі (поїздка в банк, податкову адміністрацію, управління сільського господарства и др.)	1262	1676	1678	1686
Оформлення і узгодження розрахунків з банком	420	840	1260	840
Проведення звіряння розрахунків за податковими платежами	836	422	417	425
Складання журналів-ордерів	841	839	842	838
Контроль стану розрахункової дисципліни з постачальниками і покупцями	421	839	843	837
Контроль за веденням аналітичних и синтетичних рахунків	836	419	417	423
Закриття розрахунків	1680	-	-	840
Складання квартальної і річної звітності	2100	418	417	423
Виробничі наради	1200	1960	1910	1950
Складання кошторисів на бюджетні підрозділи	420	-	-	-
Контроль за станом первісного обліку і звітності в підрозділах	-	1676	1684	1680
Участь в семінарах по оподаткуванню	419	421	417	423
Прийом відвідувачів	419	840	421	420
Здача річної і квартальної звітності в управлінні сільського господарства	1260	420	420	420
ВСЬОГО	12535	11189	11563	12461

Розглядаючи, як єдине ціле, сукупність функцій планування, нормування, облік, контроль і аналіз господарської діяльності, пропонується об'єднати бухгалтерію і плановий відділ в єдину обліково-економічну службу підприємства. Це підвищить рівень організації праці робітників обліку, дозволить усунути недостатню завантаженість окремих робітників, елементи дублювання і неузгодженості в діях. Розмежовані функціональні обов'язки і повноваження облікових робітників.

Для визначення обсягу втрат продукції і непродуктивних витрат розроблена методика вартісного обрахування врахованих витрат при виробництві продукції і розрахунок неврахованих (прихованих) витрат всіх видів.

Для виконання розрахункових робіт (розрахунок заробітної плати, обробка документів по руху матеріалів, відомостей і т. п.), поліпшення системи обліку, її оперативності запропонована децентралізація обробки облікової інформації. Цьому буде сприяти АРМ бухгалтера КСГП, що передбачає автоматизацію обліку і аналізу господарської діяльності.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

1. Перехід від адміністративної системи управління до системи самогосподарювання порушив багато глибинних проблем. Зросла частка тіньової економіки, господарських зловживань, що виявляються і не виявляються. Втрати, розкрадання, псування товарно-матеріальних цінностей істотно зросли. Це, як правило, не документується обліком. Контроль за фінансово-господарською діяльністю, якістю, вірогідністю і своєчасністю обліку істотно знизився. Обліку відводиться другорядна роль. Внутрішньогосподарські ревізії не виявляють порушення.

2. Обсяг облікової інформації за останні шість років в КСГП зріс на 28,9 %. Трудомісткість облікової роботи за останні роки значно зросла за рахунок: вивчення постійно відновлюваних нормативно-інструктивних матеріалів, зміни методики і практики оподаткування, збільшення обсягу перерахунку (прибуткового податку, допомога, комунальних платежів).

3. За досліджуваний період значно знизився потенціал КСГП і їх облікових служб. Сталося зниження загальноосвітнього рівня облікових робітників.

4. Рівень організації праці облікових робітників знижується. Як показали дослідження, раніше коефіцієнт організації праці облікових робітників складав в КСГП Мелітопольського району 0,92, а в цей час навіть в передових господарствах він дорівнює 0,77. В умовах зниження мотивації праці у фахівців упала моральність. Допускається все більше зловживань службовим становищем

5. Аналіз використання робочого часу головного бухгалтера КСГП дозволив визначити, що тривалість його щоденної праці коливається від 492 хв. в весняно-літній період, до 550 хв. в осінньо-зимовий період. Найбільша питома вага в структурі робочого часу приходить на виконання безпосередньо фахових і посадових функцій. Проте, необхідно визначити, як негативний чинник, достатньо високий рівень втрат і непрацяманих функцій (понад 11 %).

НА ОСНОВІ ПРОВЕДЕНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОПОНУЄТЬСЯ :

1. Для скорочення трудомісткості облікового процесу використати графік документообороту, застосування якого дозволить спростити обробку документів, виключити зайві операції, скоротити термін проходження документів.

2. Для удосконалення обліково-економічної діяльності рекомендується запровадити в КСГП апробоване автором в КСГП "Колос", Мелітопольського району, Запорізької області "Положення про єдину обліково-економічну службу", що дозволить усунути елементи дублювання і неузгодженості, підвищити рівень організації управлінської праці.
3. Запропонувати обласному управлінню сільського господарства, в цілях ефективної оцінки використання праці облікових робітників, використати критерії, запропоновані автором для оцінки: потенціалу облікової служби, її керівника, рівня організації їх праці, якості облікового процесу, методичні підходи до оцінки втрат продукції і непродуктивних видатків.
4. Рекомендувати, з метою удосконалення праці керівників облікової чи консолідованої обліково-економічної служби, використати запропонований автором аналіз трудомісткості роботи головного бухгалтера КСГП по основним періодам (січень, квітень, липень, жовтень), що дозволить покращити зміст їх праці.
5. Запропонувати в практичній діяльності облікових служб і консолідованих обліково-економічних служб при складанні прогнозів очікуваного рівня рентабельності виробництва використати методіку визначення втрат продукції і непродуктивних затрат.
6. Для ефективного використання потенціалу керівників облікових служб чи консолідованих обліково-економічних служб необхідно, щоб питома вага заробітної плати домінувала в прибутку сімей облікових робітників. Інакше не буде мотивації для ефективної праці.
7. З метою подальшого удосконалення якості обліку необхідно покращити інформаційну і нормативно-законодавчу базу, технічний і кваліфікаційний потенціал облікової служби, методіку і практику облікових процесів.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ РОБІТ

1. Коба К. Є., Чернюк Т. Г. "Управління обліковою службою сільськогосподарських підприємств". Сімферополь, Держкомстат, 1997.
2. Коба К. Є. "Менеджмент в обліковій службі". Сімферополь, // Економіка і управління, 1997, № 1, с. 23-24.
3. Коба К. Є. "Регламентация витрат робочого часу робітників облікових служб". Сімферополь, // Економіка і управління, 1997, № 5, с. 26.
4. Донец О. В., Коба К. Є., Руденко В. Й. "Розрахунок мінімального споживчого бюджету". Сімферополь, // Економіка і управління, 1997, № 1, с. 26-28.
5. Коба К. Є., Лехно А. К. "Скорочування платежів в бюджет без порушення законодавства". Сімферополь, // Економіка і управління, 1996, № 1, с. 17-18.
6. Вороновська О. В., Коба К. Є., Дем'яненко І. В., Олейник В. Я. Формування фінансово-кредитного механізму (в тезах міжнародної конференції "Україна в світових земельних, продовольчих і кормових ресурсах і економічних відносинах"). Вінниця, "Аграрна наука", 1995, с. 635.
7. Коба К. Є. Удосконалення внутрішнього господарського обліку в підприємствах АПК при входженні в ринкову економіку (в тезах конференції "Роздержавлення,

комерціалізація і організація сільськогосподарського виробництва в умовах енергетичної кризи”), Мелітополь, ТДАТА, 1996, с. 26-29.

Коба Катерина Євстафіївна. Управління обліковою службою (на прикладі КСГП Якимівського і Мелітопольського районів, Запорізької області).

Дисертація на здобуття вченого ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю - 08. 06. 02 - Підприємництво, менеджмент, маркетинг.

Кримський державний аграрний університет. Сімферополь, 1997.

У дисертації розглянуто стан облікової служби у КСГП південних районів Запорізької області. Обстежені конкретні пропозиції по удосконаленню робіт облікової служби в КСГП. Дослідження дозволяє зробити висновки про реальні механізми управління обліковою службою в КСГП, наукову обґрунтованість цієї рекомендації, реальності впровадження пропозицій автора.

Ключові слова : облік, потенціал спеціаліста, функціональний менеджмент, механізми управління, критерії діяльності служби.

Коба Екатерина Евстафиевна. “Управление учетной службой (на примере КСХП Акимовского и Мелитопольского районов, Запорожской области).”

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.06.02 – Предпринимательство, менеджмент, маркетинг.

Крымский государственный аграрный университет. Симферополь, 1997.

В диссертации рассмотрено состояние учетных служб КСХП южных районов Запорожской области. Исследованы конкретные предложения по усовершенствованию работы учетной службы КСХП. Исследования позволяют сделать выводы о реальных механизмах управления учетной службой в КСХП, научной обоснованности этих предложений, реальность внедрения предложений автора.

Ключевые слова: учет, потенциал специалиста, функциональный менеджмент, механизмы управления, критерии деятельности службы.

Koba Ekaterina Evstafievna. “Management of Accounting service (of Collective Agricultural Enterprises of Akimovskiy and Melitopolskiy Rajons (districts) of Zaporizhia Region are taken as a sample)”.

A dissertation for the obtaining the Master degree on economics in the speciality Enterprising, management, marketing - 08. 06. 02.

The Crimean State Agrarian University, Simferopol, 1997. The condition of accounting service on the collective agricultural enterprises in the southern area of Zaporizhia region. Concrete proposals for improving accounting service on the collective farm enterprises.

The research allow us to draw conclusion on real possibilities of management mechanism, as well as accounting and scientific validity of these recommendations which allow to introduce the author's proposals into practice.

Key-words: accounting, total potential, services, functional management, management mechanism, criteria of service activity.

Відповідальний за випуск М. А. Кононов
Підписано до друку
Формат 60 x 84 обсяг 1, 0 печ. л.
Замова №127 Тираж 100 прим. Безкоштовно
Друкарня держкомстата Республіки Крим,
Сімферополь, Кірова, 34

435737

AB 38898

AB 38898